

ZADEVE NARODNOSTNIH MANJŠIN PRED LIGO

V ZADNJIH DNEH SO SE NA RAZOROŽITVENI KONFERENCI POJAVILE VELIKE TEŽKOČE

Nemčija zahteva, naj bi se z vprašanjem narodnostnih manjšin bavil poseben odbor strokovnjakov, ki bi bil prideljen svetu Lige narodov. — Zastopniki Jugoslavije, Poljske in Čehoslovaške so proti temu. — Francija in Nemčija se še nista odzvali vabilu.

ZENEVA, Švica, 6. oktobra. — Voditelj nemške delegacije v političnem odseku Lige narodov je imel danes dolg govor, v katerem je skušal dokazati, da se z vprašanjem narodnih manjšin ne ravna pravilno. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, če bi bil imenovan poseben odbor strokovnjakov, ki bi bil prideljen Ligi ter bi reševal vse spore, ki nastanejo glede narodnostnih manjšin.

Proti temu je odločno nastopil delegat Jugoslavije, ki je v imenu svoje dežele ter Poljske, Rumunske, Grške in Čehoslovaške izjavil, da politični odsek Lige narodov ni pristojen, da bi se bavil z narodnostnimi manjšinami, češ, da je bila zadeva urejena med državami, ki so pri tem zainteresirane.

Zastopnika Holandske in Norveške sta zavzela stališče Nemčije.

MOSKVA, Rusija, 6. oktobra. — Ker S. Unija ni dosedaj dobila še nobenega vabila narodno gospodarsko konferenco, nočejo oblasti podati nobene izjave.

Neoficijelni krogi so mnenja, da konferenca brez navzočnosti ruskega delegata ne bo popolna. Ako se bo Rusija udeležila posvetovanj, bo njen zastopnik z ostrimi besedami očrtal sedanjí gospodarski položaj.

V slučaju, da bi bila Rusija povabljená, jo bo brez dvoma zastopal njen komisar za zunanje zadeve, Maksim Litvinov.

Litvinov je vedno zagovarjal stališče, da so se vsled prednosnih carin gospodarske razmere strahovito poslabšale ter da je pot k izboljšanju edinole v gospodarskem sodelovanju vseh narodov.

ZENEVA, Švica, 6. oktobra. — Carl Hambro, ki zastopa Norveško pri skupščini Lige narodov, da je danes izjavil, da nikakor ni pravilno, ker zavzemajo pet najvišjih mest pri Ligi zastopniki velesil.

Rekel je, da je s to odredbo kršen duh mednarodnosti ter temelj enakopravnosti vseh dežel.

LONDON, Anglija, 6. oktobra. — Iz vladnih krogov je prišlo poročilo, da angleška vlada nima veliko upanja, da bi bil sprejet njen načrt za razorožitveno konferenco.

Italija je sprejela angleško povabilo, toda Francija in Nemčija do sedaj povabila še niste sprejeli. Kakor pravijo vesti iz Pariza, ni mnogo upanja, da bi Francijo in Nemčija sprejeli povabilo.

V tem oziru je Anglija pokazala samo dobro voljo in ako vabilo ne bo sprejeto, bo ostal položaj ravno na isti točki, kot tedaj, predno je bila predlagana konferenca.

PARIZ, Francija, 6. oktobra. — Urad zunanjege ministrstva je naznanil, da francoska vlada še ni sklenila, kak odgovor bo dala na angleški predlog za konferenco štirih velesil, da razpravljajo o nemški zahtevi o enakosti oborožitve.

V uradnih krogih ni opaziti nikakega posebnega navdušenja za tako konferenco, da pa hoče Francija vedeti, kaj hoče na konferenci Nemčija zahtevati in kak je njen načrt, predno bo kaj sklenjeno v tem oziru.

Francija je mnenja, ako se bo taka konferenca vršila, da naj bodo pri njej vdeležene tudi manjše države, kot Poljska, Belgija, Čehoslovaška in Jugoslavija.

Agresivna kampanja republikanske stranke

NEMIRI V STAVKARSKEM OKROŽJU

Razširjene so govorice, da so majnerji streljali na truperje. — Nič gotovega ni znano.

Kincaid, Ill., 6. oktobra. — Oblasti so uvedle obsežno preiskavo vsled poročila, da so stavkarji majnerji streljali na državne truperje.

Captain Carl Meacham, ki po veljuje truperjem v okraju, ni hotel niti potrditi, niti zanikati, da je bilo v njegovem okrožju kak streljanje, toda prebivalci zatrjujejo, da so majnerji oddali na truperje več streliv. Nikdo pa ni bil ranjen. Šerif v Taylorville ni hotel ničesar povedati.

Po nekaterih poročilih se je streljanje pričelo kmalu potem, ko je bila končana seja starišev.

Proci zopet šli v šolo, so odkorakali iz mesta, ker je šola kužna od Langleville, Mine, ki obratuje svoje rove po plačilih ni lestvici \$5 na dan, ker je odobrila unija United Mine Workers of America.

Velika napetost vlada v Fulton okraju. Oblasti zatrjujejo, da imajo dokaze, da nameravajo stavkarji majnerji terorizirati majnerje, ki delajo po \$5 na dan. Vsled tega je bilo v okraj poslanih več truperjev.

VELIK VIHAR V MEHIKI

Iz več krajev poročajo o velikih nevihtah. — Nastopile so tudi povodnji. Do sedaj je znanih šest mrtvih.

Mexico City, Mehika, 6. oktobra. — Medtem ko je zimski mraz po visokih planotah potisnil toplomer na 36 stopinj, so bili po drugih krajih dežele hudi viharji, grmenje, dež in povodnji. Kolikor je do sedaj znano, je izgubilo življenje šest oseb in je bila prizadeta velika škoda.

V Guadalupeju so bile ubite štiri osebe, nek učitelj je utonil blizu San Geronimo v državi Oaxaca in vihar je ubil nekega otroka v Tampico. Zelo velike povodnji ogrožajo več mest v državi Chihuahua. Toča, ki je padala neprenehoma dva dni, je uničila vse poljske pridelke okoli Villa Matamoros v državi Chihuahua.

Promet v severnem delu Monterrey ceste je ustavljen in železniški tirji so bili na mnogih krajih razdejani. Visoka voda v državah Leon in Chihuahua bo v nekaj dneh prišla v reko Rio Grande, vsled česar bodo mesta ob reki v veliki nevarnosti. Vsi pritoki rek Rio Conchos in Sabinas so zelo narasli.

Pomorska vožnja v Tampico je zelo ovirana in vihar je poškodoval mnogo poslopij.

SPILJON V MENIŠKI HALJI

Bremen, Nemčija, 6. oktobra. — Zloglasni mednarodni in svetovni vojni Trebitseh Lincoln je prišel v Bremen iz Kitajske in je oblečen kot budistovski menih.

PAPEŽEV NUNCIJ JE ODPOTOVAL

Dospel je v Laredo s posebnim vlakom. — Vojaki stražijo njegov vlak.

Laredo, Tex., 6. oktobra. — Nadškof in papeški nuncij Leopoldo Ruiz y Flores, katerega je izgnala mehiška vlada, je prišel s posebnim vlakom v Združene države. Vlak je stražilo trideset mehiških vojakov.

Nadškofa je na meji sprejelo veliko število duhovščine in uradnikov Združenih držav. Plačati je moral \$8 priseljenškega davka in dobil je dovoljenje, da sme ostati v Združenih državah šest mesecev. Rekel je, da so bili mehiški uradniki na potu z njim zelo uljudni.

Glede spora z mehiško vlado je rekel nuncij:

— Ljudem, ki poznajo vsebino papeževih enciklike, ki poznajo odgovor predsednika Rodrigueza in moj protest, prepustim vse v njihovo lastno razsodbo.

Nadškof Flores je rekel, da bo ostal v Laredo nekaj dni, da bo nato mogoče šel v San Antonio, prej pa bo še obvestil papeža o svojem prihodu v Združene države.

Vse stroške za nadškofa iz Mexico City do ameriške meje je plačala mehiška vlada. Na potu ga je spremljal zastopnik mehiške vlade Carlos Cortez, ki se bo v nekaj dneh vrnil v mehiško glavno mesto.

Nadškof Flores pravi, da je bil poklican iz svojega stanovanja v turek ob šestih zjutraj v uradno trajanje ministrstva, kjer ga je naprosil ministrov namestnik Ed. Vasconcelos, da zapusti Mehiko. Ob 1.20 popoldne se je v spremstvu vladnih zastopnikov odpravil z aeroplanom v Matamoros.

Nadškof pravi, da je aeroplan zašel v velik vihar in se je moral vrniti v Tampico. Od tam je v sredo odpotoval s posebnim vlakom v Laredo.

Mexico City, Mehika, 6. oktobra. — Verske postavbe se v Mehiki izvršujejo z vso strogostjo.

Gospa Juana Hernandez je bila aretirana, ker je dovolila, da je duhovnik opravil mašo v njeni hiši. Mnogo vernikov je pobegnilo oz njene hiše, predno je prišla policija.

SLAVNI TENOR BO GOVERNER

London, Anglija, 5. oktobra. — List "London News Chronicle" pravi, da bo slavni irski tenor John McCormack najbrže naslednik Jamesa McNeilla kot irski generalni guverner.

Z druge strani pa se zagotavlja, da bo to mesto najbrže prevzel predsednik Irske Eamon de Valera.

NOVI BOJI ZA CHACO

Buenos Aires, Argentina, 6. oktobra. — Poročila naznanjajo, da bolivijska vlada pripravlja nov napad proti Paragvaju v Chaco okrožju. Bolivijska vlada je v Argentini naročila mnogo trakov, ki moraj biti v najkrajšem času poslani.

Nek uradnik bolivijskega zunanjega ministrstva se je izjavil: — Zdaj smo šele v početku vojne.

FARMERSKA STAVKA

Centrala za mleko v Burlington, Wis., je bila razdejana z bombo. — Ceste zastražene.

Des Moines, Iowa, 6. oktobra. — Proti volji svojih voditeljev so zastražili farmerji ceste ter skušajo preprečiti dovoz farmških produktov v Sioux Falls, največje mesto South Dakote.

Včeraj je bila uvedena tukaj obširna preiskava, kdo je usmrtil farmerja Norahla Andersona, ki je stražil ceste. Fin Ole Anderson in njegov sin Leonard sta žedeloma priznala, da sta oddala strele.

Farmers Holiday Association v South Dakoti je odločno nastopila proti blokiranju cest, pa ni vse skupaj nič pomagalo. Farmerji se nočejo več pokoriti svojim voditeljem.

V Burlington, Wis., je pet moških z bombo razdejalo centralo Burlington Cooperative Milk Association. Najprej so odgnali stražnike, nato so pa vrgli bombe.

Kdo so bili neznanci, oblasti dosedaj še niso mogle dognati.

POBEGNIL IZ FRANC. LEGIJE

Amerikanec je pobegnil s svojim tovarišem. — Prijatelj je bil ustreljen, sam pa je preplaval reko in se rešil.

Gibraltar, Španija, 6. oktobra. — Amerikane Robert Young, star 22 let, ki je prej živel v Long Beach, Cal., je prišel v bolnišnico in je povedal, kako je pobegnil iz francoske legije tujcev v Afriki.

Rekel je, da se je odločil s svojim prijateljem Giuseppe Caruso, da pobegneta. Young je bil v bojih v Afriki večkrat ranjen in ima tudi mnogo odlikovanj.

Young se je tudi vozil z vlakom, ki se je 14. septembra zvrnil v dolino, pri kateri nesreči je bilo ubitih nad 50 legionarjev. S Carusom sta hodila peš 125 milj do marokanske meje, kjer ju je ustavila straža.

Oba sta hotela pobegniti, toda Caruso je bil ustreljen. Young je pribežal do reke Maluva in skočil v vodo. Ko je priplaval do španskega mesta Melilla, ga je španska policija postavila v nek postni parnik, ki je vozil v Malago na Špankem. Iz Malage je Young šel peš 65 milj daleč v Gibraltar.

Vsled prevelikega napora je bil Young tako slab, da so ga sprejeli v bolnišnico Angleške oblasti v Gibraltarju bodo Younga poslale v Anglijo, ker je bil Young rojen na Škotskem.

Young je rekel, da se je šolal v Stanford vseučilišču in da njegova mati živi v Long Beach, Cal. Ker se je sprl s svojo materjo, je lansko leto v marecu vstopil v francosko tujo legijo, od koder pa je pobegnil, ker ni mogel prenašati stroge discipline in prevelikega trpljenja.

HOOVERJA SILIJO, DA BI PREPOTOVAL VSO DEŽELO

WASHINGTON, D. C., 6. oktobra. — Predsednik Hoover se je vrnil s svojega potovanja ter razmišlja o predlogu svojih prijateljev, naj bi prepotoval vso deželo. Zaenkrat se še ni odločil. Z uspehom, ki ga je imel v Des Moines, Ia., je baje popolnoma zadovoljen.

Predsednikovi prijatelji so mnenja, da mora uvesti republikanska stranka agresivno kampanjo preko vse dežele. Največjo važnost mora posvetiti zapadnim in južnim državam.

Že pred tedni je bilo rečeno, da zo imel predsednik Hoover samo tri govore dva na Srednjem zapadu, enega pa na Vzhodu, in iz za onega časa tozadevni načrti niso bili izpremenjeni.

Jutri popoldne bo govoril po radio, prihodnjo sredo bo pa navzoč pri otvoritvi American Bar Association.

Tajnik Wilbur bo nastopil prihodnjo sredo kampanjsko potovanje. 10. oktobra bo govoril v Cincinnati, nato se bo pa podal v sedem držav.

San Francisco, Cal., 6. oktobra. — Tukaj je govoril državni zakladničar Ogden L. Mills in priporočal volilem naj ponovno izvolijo predsednika Hooverja, češ, da se je izborni obnesel v sedanjí depresiji. Tekom njegovega uradovanja je ostala ameriška valuta stanovitna in kredit naroda je še vedno najboljši.

Keokuk, Iowa, 6. oktobra. — Tukaj je izjavil vojni tajnik Hurley, da je predsednik Hoover obrnil nihalo gospodarstva proti prosperiteti.

Administracijo guvernerja Roosevelta je dolžil, da je odgovorna za gospodarsko katastrofo zadnjih let, kajti petdeset odstotkov ničrednih papirjev je prišlo iz države New York, kar bi lahko guverner po postavi preprečil.

RIBIČ JE "VJEL" ŽGANJE

Ocean City, N. J., 6. oktobra. — Albert P. Cramer je bil prvi ribič, ki je prišel zgodaj zjutraj v Great Egg Harbor Bay. Prejšnji večer je izvedel, da se je v viharju prebrnila blizu obrežja neka ladja, ki je vozila več zabojev žganja.

Cramer je "vjel" šest zabojev, jih naložil v svoj avtomobil in je bil kmalu nato aretiran pod obtožbo, da je kršil prohibicijsko postavbo.

AMERIKA IMA TRETINO ŽIDOV

Berlin, Nemčija, 6. oktobra. — Židovsko prebivalstvo se je od leta 1825 pomnožilo od 3.280.000 na 16.000.000. To je dognal statistik Jacob Leschinsky iz svoje poročilo objavil v berlinskem listu Menorah Journal.

Od tega števila jih živi v Severni in Južni Ameriki pet milijonov ter naraščajo na leto za 75 tisoč.

ZAHTEVAJO SOCIJALISTIČNO DRŽAVO

Leicester, Anglija, 6. oktobra. — Delavska stranka je na svoji konferenci proti odločnemu protestu svojega voditelja Arthur Hendersona sprejela resolucijo, ki se izjavlja za socijalistično državo.

NOVA DRŽAVA JE ZAPROSILA ZA PRIZNANJE

Zunanji minister je poslal brzojavke vsem poslanikom v Tokio. — Nova država nudi enake pravice vsem državam.

Tokio, Japonska, 6. oktobra. — Poslaniki tujih držav v Tokio so prejeli slične brzojavke od zunanjega ministra Mančoukuo države Hsieh Cieh-shi, ki prosi za priznanje svoje vlade. Prošnja je bila poslana ameriškiemu, angleškemu, francoskemu, italijanskemu in ruskemu poslaniku, kakor tudi poslanistvom manjših držav.

Hsiehova brzojavka izjavlja, da bo na Daljnem Istoku zavladar mir, ako bodo po zgledu Japonske tudi druge države priznale Mančoukuo. Minister Hsieh zagotavlja, da Mančoukuo jamči politiko odprtih vrat in daje državam še druge prednosti. Hsieh priznava, da mogoče nekatere vlade ne zaupajo vladi nove države, zato jih pozivlja, da naj prične pogajanja in naj sklenejo pogodbe z Mančoukuo, ki jamči vsem državam pravice v Mandžuriji.

Tokio, Japonska, 6. oktobra. — Amerikanci na Japonskem so mnogo bolj naklonjeni japonskemu načrtu v Aziji, zlasti, kar se tiče priznanja Mančoukuo, kot pa njihovi rojaki v Ameriki. Sicer ne odobrujejo uporabe japonskega orožja v Mandžuriji, toda vedo, da najvažnejša točka v mandžurskem vprašanju je bil boj med japonsko vlado in armado.

Armada je na svojo roko pričela operacije v Mandžuriji, ker ni dobavljala prijateljske politike prejšnjega zunanjega ministra Sidehara napram Kitajski.

Armadsna stranka bo še dolgo ostala na krmilu na Japonskem in za Združene drave je najboljša da počakajo, da se politično obzorje v Aziji razjasni.

Nanking, Kitajska, 6. oktobra. — Kitajska vlada je prejela od bogatega Kitajca Tso Y-lianga, ki je grbast, ponudbo 30 milijonov mehiških dolarjev (\$6.500.000) za pomoč revnim in za kampanjo proti Japoncem v Mandžuriji. Tso je poznan po celi Kitajski, ker je izdal že velike vsote v dobrodelne namene. S svojo ponudbo je sam prišel v Nanking in sedaj narodna vlada razpravlja o tej ponudbi.

BARON SLATIN JE UMRL

Dunaj, Avstrija, 6. oktobra. — Zadnji junak bojev Anglije za osvoboditev Sudana, baron Rudolf Karl Slatin (paša) je umrl v sanatoriju. Star je bil 76 let.

Glas Naroda

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja na Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za tretje leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenjsi nedelj in praznikov.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

LYTTONOVO POROČILO

Komisija Lige narodov, ki je par mesecev preizkušala razmere na Daljnem iztoku, je precej ostro obtožila japonsko vlado.

S tem, da so Japonci vdrl v Mandžurijo, niso le prekršili določb Lige narodov pač so pa omalovaževali tudi Kelloggovo pogodbo in pogodbo sklenjeno med devetimi silami.

Komisija ni obdolžila samo Japonske, ampak jih je tudi Kitajeem par gorkih povedala. Stališče kitajske administracije je bilo brezbržno, in Kitajci so s tem, da so kršili vse pogodbe, sklenjene z Japonsko, v gotovi meri izzvali japonski vpad.

Komisija Lige narodov, kateri je načeloval Lytton, ni dognala ničesar novega. Svet je namreč tudi brez komisije vedel, da je japonski militarizem kriv vseh zadreg na Daljnem iztoku ter da je japonski militarizem zaukazal vpad v globok mir sosednje države.

Važnejša od tistega, kar je komisija dognala, so pa njena priporočila. Ta priporočila so skoro v popolnem soglasju s priporočili ameriškega državnega tajnika Stimsona, ki jih je podal pri raznih prilikah, ko je razpravljao o ameriški politiki glede Daljnega iztoka.

Stimson je ponovno izjavil, da velesile ne bodo priznale nobenega ozemlja, ki bo pridobljen z orožjem. Ako bodo vztrajale pri tem, bo nova mandžurska država, ki je nastala po milosti Japonske, kmalu izginila.

Lyttonova komisija priporoča ustanovitev avtonomne Mandžurije, ki bi bila pod kitajsko nadvlado. Država naj bi imela svoje lastno vojaštvo ter naj bi bila enako pravična, ko bi šlo za interese Japonske ali Rusije.

S tem se je pa lotila Liga narodov trdega oreha. Morda je to najtežja naloga, s katero se je bavila dosedaj.

Kako jo bo rešila? Japonci, ki so se trdno vsedli v Mandžurijo, odločno izjavljajo: — Tukaj smo in tukaj ostanemo.

Vladni krogi v Tokio so že namignili, da bo Japonska raje izstopila iz Lige narodov kot da bi ugodila njenim zahtevam.

Ali bo Liga v tem slučaju poslala vojaštvo na Daljni iztok, da prisili Japonsko k pokorščini? To bi bilo smešno. Pa tudi — kdo bi ji dal vojaštvo na razpolago?

Katera država bi se takorekoč prostovoljno izpostavila japonskim udarcem? Menda nobena ne. Kar se je zgodilo pred leti Rusiji, jim še vedno služi v svaričen vzgled. Takrat so Japonci Ruse strahovito namlatili in potopili njihovo brodoge.

Ali bi bilo mogoče z blokado kaj doseči. Vzhodno o točje cesarstvo je še bolj izolirano kot je ponosna Anglija ter se smeje takim pretujam.

Kaj pa trgovski bojkot? Kdo bi ga napovedal v teh težkih časih svetovne depresije?

Ligi ne bo torej kazalo drugega kot odobriti Lyttonovo poročilo, nato ga pa položiti med akte.

Iz Slovenije.

Oprostilna sodba.

Pred sodnikom pojedinec novomeškega okrožnega sodišča Kobetom se je vršila razprava zoper dekana Anžiča iz Škocijana zaradi prestopka po členu 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obtožena je zagovarjal odvetnik dr. Česnik. Predmet obtožbi je bil dogodek od 28. maja. Davčni izterjevalec Bizjak je od nekega Franceta Jeriča izterjeval 378 Din zaostalega davka. Jerič ni iz svoje vloge pri Hranilnici in posojilnici v Škocijanu radi pomanjkanja gotovine dobil denarja, radi česar je z izterjevalcem Bizjakom odšel h dekani kjer je dobil odgovor, da se vloge radi pomanjkanja gotovine ne morejo izplačati. Med obema se je vnel nato precej oster razgovor, med katerim naj bi bil dekan izrekel lažne trditve o vladi z namero, da povzroči nerazpoloženje zoper državne naprave in politični red v državi.

Pri razpravi se je pričel Bizjak v svojih trditvah precej umaknil, radi česar je sodišče izrekel za dva leti vinorejsko šolo, po vojni pa zašel med tihotapee in je bil zaradi tega parkrat tudi kaznovan. Pred dobrim letom sta se Neža in Tomaž poročila, a kmalu po poroki so se med njima začeli vedno hujši prepri. Mož se je vdajal pijaci, ni se dosti brigal za delo. Življenje v nekdanji mirni mali kmečki domačiji je postajalo nezno. Nežin sin iz prvega zakona, star 18 let, se je preselil k svojem staremu očetu, na dom pa sta ostala mati in oče z otrokom, ki se je rodil še pred poroko.

Orel — lovčev plen.

Križniški logar Franc Petek je ustrelil v redovnem gozdu "Oto" lep eksemplar samice kačjega orla, ki meri z razpetimi peruti 185 cm. Ta ptica je zelo redka v naših krajih. Ako je verjeti nekemu poročilu, so bili na bivšem Stajerskem od leta 1923 ustreljeni samo trije kačji orli in sicer leta 1923 na Pohorju, letos v aprilu blizu Rač in v avgustu zgoraj omenjeni. Križniška uprava je dala orlico nagačiti pri Zieringerju v Mariboru in sedaj ponosna in drzna ptica krasi pisarno gozdne uprave.

Ogenj na Trški gori.

19. septembra okrog 9. zvečer je v Novem mestu rotovška sirena s svojim zateglim dvakratnim tuljenjem naznanila, da gori nekeje v bližini mesta. Res je bila prijazna Trška gora vsa osvetljena od močnega ognjenega sveta, tak oda se je božjepotna cerkev Matere Božje na vrhu gore prav razločno videla. Gore je na pomočju gore, med Pollakovo in Seidlovo zidnico, vinski hram, dolg 17 m in 6 in pol metra širok, deloma lesen, le spodaj podzidan, last posestnika Medveda Jožeta iz Gor. Kamene pri Novem mestu. Ker je bilo avsdolgotrajne suše vse suho kot poper, je bila zidnica in vse kar je bilo v njej v trenutku v ognju, ter je bilo v kratkem času in preden je sploh bilo mogoče kaj rešiti, popolnoma uničeno. Z zidnico vred je zgorelo tudi za 50 hl vinske posode t. j. 12 sodov, vinska stiskalnica, vse viničarsko orodje, ter vse pohištvo treh sob in kuhinje. Obenem je vsled silne vročine, ki jo je ogenj povzročal, tudi 15 m vinograda okoli hrama, tako da je sedaj požar uničil še to, kar je pred dobrim mesecem pustila toča, ki je divjala nad Trško goro. Rešiti se ni dalo prav nič, ker je ogenj z nevrjetno naglico objel celo poslopje. Novomeški gasilci so bili sicer kaj hitro na mestu nesreče, vendar pa so morali gladati, kako je ogenj pred njihovimi očmi uničeval in ničel vse, ker niso imeli niti kapljice vode na razpolago, s katero bi mogli divjajoči element udušiti. Za to so, kolikor so brez vode sploh mogli, branili le sosednje poslopje, da se ga ogenj ni prijel.

Lastnik Medved trpi okrog 80 tisoč Din škode, dočim znaša za varovalnina le 28.000 Din.

Kako je ogenj nastal, je težko reči, vendar pa sodijo, da je tudi tu bila zopet na delu zločiska roka.

Strašen konec nesrečnega zakona.

Strašen konec je storil zakon, ki sta ga pred dobrim letom sklenila vdova Neža Erhartičeva in vdovec Tomaž Novak, oba stara preko 40 let. Neža, rojena Cimerlajtova, je izgubila prvega moža v vojni in je potem sama precej dobro gospodarila na malem posestvu v Steretinu v občini Rumeč. Kot vdova se je spoznala s Tomažem Novakom iz Male Nedelje, ki je obiskoval nekdanje dve leti vinorejsko šolo, po vojni pa zašel med tihotapee in je bil zaradi tega parkrat tudi kaznovan. Pred dobrim letom sta se Neža in Tomaž poročila, a kmalu po poroki so se med njima začeli vedno hujši prepri. Mož se je vdajal pijaci, ni se dosti brigal za delo. Življenje v nekdanji mirni mali kmečki domačiji je postajalo nezno. Nežin sin iz prvega zakona, star 18 let, se je preselil k svojem staremu očetu, na dom pa sta ostala mati in oče z otrokom, ki se je rodil še pred poroko.

Tomaž Novak je bil večkrat z doma in tako je tudi te dni v Slovenskih Gorah obiskal neke sorodnike. Vrnil se je tudi te dni zvečer in se je blizu doma ustavil še pri svojem svaku, ki ga je pogostil z jabolčnikom. Od svaka se je Tomaž kmalu odpravil domov. Drugi dan zgodaj zjutraj pa je prišla Neža na orožniško postajo v Ivanjkevičevih javila, da so ji moža ubili in da leži kakih 20 m daleč od hiše ob občinski cesti. Priporočila je, da je prejšnji večer prišel domov, pozneje pa je spet, kakor že večkrat, odšel, ne da bi povedal, kam je namenjen. Orožniki so se takoj podali na označeno mesto, popoldne pa si je ogledala mrliča tudi sodna komisija. Orožniki so se seveda podali tudi na dom umorjenega Novaka in tu jim je marsikaj vzbudilo sum, da je žena kriva njegove smrti. Žena je to naposled tudi priznala ter povedala, da je spečega moža z vso močjo z ostro sekuro udarila po glavi. To se je zgodilo okrog 22. Mrtvega moža je potem oblekla in izvlekla iz hiše ob cesto, kjer so ga pozneje našli.

O svojem dejanju je mirno pripovedovala, češ, da je morala do tega priti, ker ji je mož uničeval domačijo in ker pred njim tudi njeno življenje ni bilo več varno.

"PROUČUJMO DALMACIJO!"

Kdor misli, da se italijanski iredentizem, ki gre predvsem za odcepitvijo Dalmacije od jugoslovanske narodne države, goji samo v zadarskem listu "Littorio Dalmatico" in glasilu vojnih prostovoljcev "Volontà d'Italia", je v zmoti. Danes ni več italijanskega lista, ki bi ne zabeleževal napredovanja iredentističnega pokreta in prav posebno se bavijo z iredentistično propagando manjši provincijalni listi. Da je propaganda najintenzivnejša ob jadranski obali, je pač razumljivo samo ob sebi. Tako je na pr. pesarski list "L'Adriatico" te dni objavil pod gornjim naslovom članek, s čigar vsebino je res treba seznaniti našo javnost, da bo bolje umela kako hoče italijanski iredentizem razširiti in poglobiti svojo propagando na škodo jug. države.

V uvodu toži članek, da se v Italiji vse premalo dela za "dalmatinsko stvar" in da se mora zlasti mlajši rod, ki se ne spominja nekdanjih "junaskih" bojev za italijansko Dalmacijo, lotiti z vso vnemo proučevanja Dalmacije in dalmatinskega vprašanja. To je tembolj potrebno, ko "z bridkostjo prisostvujemo propagandi, ki se vodi onstran jadranske meje, v kraljevini treh glav in sedmerih jezikov. V Beogradu obstoji kolosalna naprava, ki neprestano trosi tiskovine po vojašnicah, šolah, delavnicah, dasi se to ne dogaja tudi na drugi strani meje. V tem gradivu, ki je vse ena sama žalitev za našo domovino in vse ena sama sovoka za našo vojsko, se dela tudi za grizenje, mrzla propaganda za jugoslovanski Test, jugoslovansko Gorico jugoslovansko Sočo...

Te izmišljotine in pretiravanja naj bi pač podžgala italijansko mladino, da bi se z večjo vnemo posvečala iredentizmu, in zato tudi prvi članek: "Vse to so težke stvari. Da bi zapirali očri bi bilo strahopetno. Mladini je treba dalmatinske zavesti, trdne, čiste, ki naj z navdušenjem zveže prepričanje! Nato pa navaja celo vrsto iredentističnih del in spisov, ki naj jih čita italijanska mladina. Čita naj dela proslulega tržaškega ponarejevalca zgodovine Atrilija Tamara o Julijški Krajini in podumavski Evropi. Luigi Federzonijev "Dalmacija, ki pričakuje" in Piero Foscarijev "Rešimo Dalmacijo!". Donata Samminiattellija, Alessandra Dadaia, Arriga Solmija, Oskarja Randija (Randić), Parisovo, Molmentijevo in Venturjevo "Dalmacijo v spomenikih" in naj ne pozabi spisov dalmatinskih iredentistov, polnih vere in boli od Arturja Colantija do Ercolana Salvija, ki si je vzel življenje v žalosti zaradi rapalske izjave, od Roberta Ghiglianovicha pa do Giorgia Pitacea, današnjega tržaškega župana.

Predvsem pa naj ne pozabijo d'Annunzijevega "Pisma Dalmatincem", ki mora biti evangelij vsem, ki ljubijo zapuščeno Dalmacijo.

Ti bi bili potemtakem glavni iredentistični propagandisti, katerih spise mora proučiti vsak italijanski omladinec. Člankarju pa to še ni dovolj in zato meni, da se mora "dalmatinska literatura" še vsestransko izpopolniti, ker so tudi že nekatera med navedenimi deli kolikortoliko zastarela, ali pa so bila pisana v hitrih za tedanja potrebo. In hudoje se članekar, da sedanjí čas, ko vendar "fašizem stremi za obrambo Dalmacije in zgodovinskih pravine, ki jih ima nanjo Italija", ni dal nič enega dela, ki bi bil izraz zopet vstale "dalmatinske duše". Člankarju se zdi to naravnost anahronistično in še tembolj, češ, ko se onstran meje še vedno vrši zagrizena propaganda proti italijanstvu Dalmacije.

"Dalmacija nas pričakuje. Nemi, bridki poziv v letu 1932 ni nič manj živ. Samo površen opazovalec bi mogel zanikati Italiji njen politični interes, da vzdržuje močno jadransko politiko, predvsem pa bi samo brezumno sree moglo odbiti od usode Italije kar najodločnejše Italijane v Splitu in Šibeniku!"

Želja pesarskega iredentista se menda že izpolnila, vsaj deloma. V "Volontà d'Italia" se namreč oglašja nova iredentistična publikacija Alessandra Melchiorija: "S. H. S., propagandistična publikacija, posvečena tistim, ki jih je Italija rešila na albanski obali, kamor jih je vrgla avstrijska vojska, ki jih je uničila". Iredentistična omladina dobi ta pamflet za 2 liri, in naj jih tekne! Z ostalimi vred!

RAD BI ZVEDEL za prijatelja **Antona Uljančiča**, doma iz Gornjega Zemona pri III. Bistrici, ki se nahaja nekeje v državi New York. — **Frank Potepan**, P. O. Box 492, Jeagertown, Pa.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla

bih razmer tako priza

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na

ročnino točno.

Uprava "G. N."

Peter Zgaga

— Marám jaz za denar! — je vzkliknil rojak. — Vrag vzemi denar in kapital! Bolj pijan kakor sem jaz, ne more niti milijonar biti!

— Rada vi vedela, če me bo imel Oto še vedno rad, ko se postaram?

— Le malo potrpi, to boš kaj kmalu zvedela.

Sodnik: — Tožilec lahko privede tri priče, ki bodo pričale, da so videli, kako ste vi začeli prepri.

Toženeec: — Jaz pa vam jih lahko privedem tisoč, ki tega niso videli!

V neki trgovini so delali neprestano od osmih do poldne. Novi delavec Martin je nastopil točno ob osmih.

Okrog desete pa postane lačen, izvleče iz žepa svojo malico in ugrizne.

Ko gospodar opazi to, pokliče Martina in mu reče:

— Poslušajte, Martin, pri nas nimamo malice.

— To sem tudi šutil, — odvrne Martin in ji dalje, — zato sem jo prinesel s seboj.

Sloviti Chaplin je podaril raztrganemu, bosemu beraču čevlje. Berač pa jih ne obuje, marveč jih nese bližnjemu starinarju, ki mu izplača za berača ogromno vsoto 60 dolarjev. Ta pa čevljev ne spravi v predal, temveč jih nekega časnika odda za 800 dolarjev. Časnikar je bil še bolj podjuten kot berač in starinar ter jih proda dalje za 3000 dolarjev. Veselje tega novega kupca pa ni bilo dolgo zakaj nenadoma so se začeli oglašati od vseh strani ljudje, ki so trdili, da imajo tudi oni Chaplinove čevlje, katere pa prodajo za mnogo manjšo vsoto. Ko so vprašali Chaplina, koliko je resnice na teh vesteh, je izjavil, da je podaril le en par čevljev. Zdal pa jih kroži nad dvajset parov in nihče ne ve, kateri so pravi. Tako išče človek dobrička na raztrganih čevljih sočloveka, ki nimajo vendar nobene druge posebnosti, le da so morda temeljitje prelučkani.

Obtoženeec: — Pomislite, gospod sodnik: Mlečen riž, pražen riž, riž na juhi, dan za dnevom riž, teden za tednom riž! Saj bom že začel kitajski govoriti!

— Naše gibanje mora korakati! — pravi pridigar na sestanku neke verske sekte.

— Mora korakati! — vpije vsa občina navdušeno.

— Naše gibanje mora teči!

— Mora teči!

— Še več naše gibanje mora leteti kakor veter!

— Kakor veter mora leteti! — kriči občina.

— A za letanje potrebuje denarja! — zakriči sedaj duhovnik.

— Ah pa naj koraka! — zatuli občina.

Sloviti slikar Salvatore Rosa, ki je bil nadarjen tudi kot pesnik in muzik, je nekega dne igral lastno kompozicijo na svoj slabi klavir. Vstopil je neki prijatelj in se pričel smejeti klavirju.

— Ni tako slab, — je dejal Rosa, — prepriča sem, da ga lahko prodam za tisoč ducatov.

Prijatelj se je zasmejal, češ: — Mislim, da jih ni vreden trideset.

— Staviva, — je dejal slikar, — če dobim zanj tisoč ducatov, mi daš še dve sto po vrhu, če dobim manj, ti dam jaz dve sto.

— Sprejeto.

Drugega dne je Rosa naslikal krasno pokrajino na klavir. Nato ga je odnesel k nekemu trgovcu z umetninami, prejel je zanj točno tisoč ducatov — in dobil stavi.

Farmerski štrajk se bo razširil tudi na državo New York. Farmerji ne bodo več pošiljali v mesta jaje, mleka in živine.

Da bodo le grozdje pošiljali, pa bo olrajt.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v Cooperstownu N. Y., prisostvovali sv. maši zadušnici za pokojnega

Paula Ovca

in ga istotam spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljuje

družina Ovca

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 300 ..... \$ 4.00	Lir 100 ..... \$ 7.75
Din 300 ..... \$ 5.85	Lir 200 ..... \$11.40
Din 400 ..... \$ 7.50	Lir 300 ..... \$16.60
Din 500 ..... \$ 9.00	Lir 400 ..... \$22.00
Din 1000 ..... \$17.50	Lir 500 ..... \$27.00
Din 2000 ..... \$35.00	Lir 1000 ..... \$52.75

Za izplačilo vaših zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati ..... \$ 5.70
" " "10.00 " " \$10.80
" " "15.00 " " \$15.90
" " "20.00 " " \$21.00
" " "30.00 " " \$31.50
" " "40.00 " " \$41.50
" " "50.00 " " \$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Štampa nakazila izvajamo po CABLE LETTER za pristojbine št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER) NEW YORK, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PAIN-EXPELLER

Priloga ceneno domače zdravilo

"V Evropi smo vedno smatrali Anchor Pain-Expeller za najbolje domače zdravilo. Ni ni boljšega zoper boleč hrbet, okužbe sklepe, okužbe mišice ali reumatične bolezni. Celo zobobole, glavobole, hrpi in krčev se hitro odpravijo s tem cenovnim zdravilom."

Bloomfield, N. J. P. P.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SMRT V WESTFALIJI

Janez Baloh — rudar — je umrl.

V Zgornjem Tuhinju je ugledal svet. To je bilo 27. avgusta 1878. leta. Tam nad Kaanikom, med planinami je doživljal svoja otroška leta. Kdo ve, koliko je bilo njih grenkobe, bede otroka siromanih kmečkih staršev. Kmalu je moral prijeti za poljsko orodje in se skloniti k zemlji, ji dati svoje mlade sile — da je dorasel v mladosti in moči. — O, tista slovenska zemlja ga je naučila živeti, ga je naučila trpeti. In ko je mislil, da mu je življenje že vendarle steklo v mirno strugo, ko je hodil od kmetije, delal zdaj na tem zdaj na onem polju, je spoznal, da je tudi njemu treba iti v svet, da je tudi njemu iskati življenja drugod.

Tako se je zabil v zemljo, zapustil sonce in zadel ob črni kamen v ravnih domačih rudnikih — tam v Zagorju, Hrastniku, Trbovljah — dokler tudi tam za vse ni bilo kruha dovolj.

Pot ga je vodila na sever. Šel je za tisoč svojih bratov, skozi avstrijske tovarne in rudnike zmirom dalje, dokler ni prišel v Westfalijo in se pogreznil v njeno rdečo prst.

Skozi vse to trpljenja polno življenje ga je spremljala njegova žena, stopila je v vrsto onih slovenskih žena — ki so šle v svet s svojimi možmi nositi križ slovenskega rodu.

Zdaj je sama.

Potekala so leta. Pateklo je deset, dvajset let. Od leta 1907, se je pogrezal v nemške jame, ril korak za korakom med neprestanim hrupom jamskih strojev, svedrov in dlet. — Marsikdaj je njegova kri okropila to od bogastva kipečo ravno westfalsko zemljo, to zemljo, ki je požrla že tisoče naših sinov, to zemljo, ki hlepeče čaka, da pogoltne še živih petdeset tisoč.

Pa se je utrgala nekega dne velika črna kupa in padla nanj. Ob soju medlih jamskih svetilk, v gostem prahu, med oglušajočim hrupom, je vzkliknil človek, padel in obležal.

Pred devetimi meseci se je zgodilo.

Ko se je prebudil, se je ugledal v veliki beli dvorani polni belih postelj. Na nogi je začutil ostro bolečino.

Bolnica.

Osem mesecev je ležal. Noga je bila v nevarnosti. Potem pa je njegova močna narava premagala smrt. Ozdravel je. In...

Spet je moral v jamo. Starost je bila blizu. A pokojnine si kljub vsemu trpljenju še ni bil zaslužil. Skrb za družino, za sebo — in zakon sta tako velevala. Da dobi pokojnino, da je tebi, rudar tu na nem. severozapadu, preskrbljeno

življenje zadnjih še živih let, morali delati petindvajset let nepretrgoma in petdeset let moraš biti star. A če nisi star petdeset let, pa že imaš pet in dvajset let dela, moraš delati še toliko let, da izpolniš petdeset. Potem, potem se lahko oddahneš, potem lahko sedi pri svojem oknu, v svojem kotu, gledaš predse, premišljuješ s pipo v ustih, kako je bilo in kako je.

Janezu Balohu je bilo, ko je prišel iz bolnice, 53 let. Ali v zapiskih še ni bilo zapisano, da je delal pet in dvajset let nepretrgoma v jami. Šel je v jamo še trikrat.

Tretji dan mu je pred črno, še pred nekaj trenutki življenje mu nudečo steno, počilo srec. Telo ni več moglo vzdržati napora.

15. septembra 1932. Nad mestom, nad vso pokrajino je svinčeno, težko jesensko nebo. Westfalija ima svoj pravi obraz. Zdaj pa zdaj pri dež, v hla bje neviden, hladu prah. Kmalu so mokra. Jutro je hladno. Ura bo kmalu osem. Ljudje hite na delo, v trgovine, v pisarne, v tovarne, v rudnike. Tu pa tam prihaja gruha mrkih, svetlozlatih rudarjev z nočnega dela. Čudna slika v mestu, ki mu ni začetka ne konca, kjer so ceste kakor čebelni panji, v katerih ni razločiti besede v kovinskem trušu vozil in signalov žvižganja lokomotiv in nerazumljivega vpitja prodajalcev sadja in zelenjave.

V koloniji, kjer je živel Janez Baloh, je bilo. Pred hišo stoji železniški voziček, na vozu je že krsta. Ljudje se zbirajo, čakajo duhovnika in pokojniških svojcev in najbližjih prijateljev, ki so v cerkvi pri n. z. zadušnici.

Zbirajo se slovenska društva. Pokojnik je bil član slovenskega društva s Stoppenbergu in njegov predsednik od ustanovitve.

Polnih deset let je vodil Slovence v Stoppenbergu, deset let se bil za obranitev slovenskega rodu — dokler ga smrt ni rešila vsega boja.

Z zastavami so prišla katoliška društva iz Buera, Karnapa in Gelsenkirchena. Poleg teh je bilo zastopanih še štirinajst slovenskih društev s članji in predsedniki. Zastopana je bila s svojim predsednikom gospodom Pavlom Bolio tudi Zveza jugoslovnskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji, h kateri je pripadalo tudi pokojnikovo društvo. Njegove zadnje pti pa se je udeležilo z zastavo tudi številno zastopstvo. Nemške strokovne zveze. Od vseh strani so prihajali njegovi tovariši, osiveli starci in krepki mošče v črnih oblekah in cilindrih, kakor je tu običaj. In potem, ko se je pogreb pričel pomikati, bi človek mislil, da pokopujejo kakoga visokega državnega dostojanstvenika.

Tako znajo le rudarji počastiti svojega tovariša in bora za boljše bodočnost, tako so Slovenci s svojimi nemškimi tovariši prišli počastiti svojega voditelja, ki svojega naroda ni pozabil ne en trenutek, ki mu je žrtvoval vse — in kljub vsemu delu za ohranitev slovenskega ljudstva v Westfaliji neopogljiv socijalni delavec, vselej v prvih vrstah, kadar je šlo za pravico bednega, izkoriščenega rudarja.

Pogreb se vije skozi dolgo rudarsko kolonijo. Na obeh straneh so majhne hiše rudarskih družin — vse v zelenju. Cesta je ozka — le pogreb more po njej. Na pločnikih ni množice, ni radovednosti. Iz hiš prihajajo ljudje, molče, vse je tiho. Slišati je le velika kolesa voza s krsto, ki tro ostri grušče. — Ta ali oni se prekrizja. Mrko zro v pogreb starke, žene, dekleta. Še bolj mrko starci, možje, fantje sami rudarji. Med temi mrkimi ljudmi pa stoje trume majhnih drob-

nih, blelih bitij. Otroci, koliko je otrok! A tudi iz njih ni glasu.

Šest mož, z belimi rokavicami na rokah spuša krsto v grob. Nekdo ihti. Može spuste na krsto rokavice. — Duhovnik molči. — Čez nekaj časa prične moliti vsa velika množica, ki je spremlja pokojnika. In molitev je bolj pesem, zamolkla žalostna pesem.

Društva polagajo vence. Predsedniki govorijo. Spominjajo se njegovega življenja, njegovega velikega dela med svojimi v tujini.

Bil je predsednik, od naroda izbran, njegov voditelj. Slovence, in borec ponižanih in razžaljenih.

Zadnji je spregovoril zastopnik Nemške strokovne zveze. "Bil si tudi naš!" je dejal. "V imenu vsega proletarijata se ti klanjamo kakor sinovi tvojega naroda." In zaključil je z besedami:

*Ruhe sanft, Du wanderer
Streiter!
Du hast uns gekämpft,
Wir kämpfen weiter!*

Nato so se temu našemu človeku, ki slovenske matere nikoli ni pozabil, poklonile zastave s slovenskimi in nemškimi trakovi.

Tako je živel umrl in bil pokopan Janez Baloh, rudar, predsednik stoppenberških Slovencev, borec ponižanih.

Rudolf Kresal.

Iz Jugoslavije.

Velika vas v praznovremenu strahu.

Dandanes pa ne bo dosti primerov, da bi praznovreje zbudilo toliko strahu, kakor se to že več tednov dogaja v vasi Trbovče blizu Petroveca. Mlada vasčanka Živana Mihajlovičeva je že več tednov v čudnem duševnem stanju. Več dni zaporedoma je popolnoma normalna. Opravlja svoja dela ter ji ne bi nič prisojili kakih duševnih motenj, kar naenkrat pa začne histerično vpiti in se smejaati ter begati skozi vas, dokler ta napad kar naenkrat spet ne mine. Spuša se je zaradi takih napadov v nemirjalo samo rodbina, kmalu pa se je začela za revo zanimati tudi vsa vas, kajti žena je med svojimi histeričnimi napadi vsem razlagala, da jo obiskuje nekakšen duh iz potoka Mlave. Ta nadnaravni posetnik je lep, svetl in kakor luč in ima velika krila, da se dvigne iz vode, popne najprej visoko nad hišo, potem pa se spusti k njej.

Vaščani so sprva pomilovalno poslušali tako zmeden besedjenje, kmalu pa so se začeli oglašati tudi drugi, češ, da so sami videli "krilatega zmaja", ki obiskuje Živano. Živana je "krilatega zmaja" začela imenovati Jovo in pripovedovala je po vasi, da se je v njo strašno zaljubil ter da jo hoče po vsej sili vzeti s seboj v prekrasni dvor, ki ga ima nekje na dnu vode. Med svojimi napadi je nesrečna žena vedno tudi zaključala sorodnike in sosede, naj ji pomagajo, da se ne bo prepuštila krasnemu zapeljivcu, ker ne bi rada zapustila moža.

Fantom "krilatega zmaja" je postal gospodar cele vasi. Deloma so blodnje nesrečne ženske nalezljive, deloma pa so nekari vaščani krilatemu zmaju pripomogli, do splošne oblasti na ta način, da se je ta ali oni po prekrasni noči, ki je prišel domov, da sam ne ve kako, zagovarjal, da ga je zapeljal "krilati zmaj". Tu di razni tatovi in drugi nepridipravi so že izvršili svoje nečedne posle na rovaš "krilatega zmaja", posledica tega pa je, da je velika vas takoj, ko se zmrči kakor izumrla.

Pred par dnevi so z Živaninim možem vred še razni drugi sorodniki in sosede organizirali pravo stražo, ko so že zjutraj opazili, da dobiva Živana spet svoj napad. Može se se utaborili na dvorišču in okrog hiše, da bi enkrat razžestili prikazen "krilatega zmaja". Žena je tekom dneva res zapadla v svoje čudno stanje in može so jo zaprli v sobo, kateri so temeljito zagrnili vsa okna. V zaprti in zastrti sobi je žena vpiila in razgrajala do pozne noči, kar je tako vplivalo na straharje, da so se razkropili na vse strani. Drugo jutro so pripovedovali, da so naenkrat ugasnile vse

luči v hiši, nad seboj so pa baje videli neko čudno žarečo in kri-lato prikazen.

Drzen roparski napad v zagrebaški okolici.

Sličan roparski napad, kakor nedavno v Zagrebiču, kjer so roparji najprej izropali trgovino trgovca Čvetkoviča in mu nato zažgali hišo, je bil izvršen v Gornjem Trgovisti. Dosele je neznan roparji so splezali skozi okno in trgovino trgovca Stjepana Vojgrinčaka, ko izropali, nato pa zažgali. Trgovce in njegova družina, ki so jo roparji zaklenili v sobo, so se komaj rešili.

Trgovina je pogorela do tal, tako da se ne da ugotoviti, kakšno blago in koliko so odnesli roparji. Škodo cenijo nad 100.000 Din. Žandarmerija je uvedla preiskavo, ki pa je zaenkrat še brez uspeha. Zdi se pa, da so morali biti na poslu ljudje, ki s dobro poznali lokalne prilike.

Poizkušeni beg na smrt obsojenega iz zapor.

19. septembra je poizkušal zaradi gnusnega zločina in zavrtnega mura nad devetletno dekleco na smrt obsojeni Andrija Hincman pobegniti iz zaporja beograjskega sodišča. Na nepojasnjen način je prišel v posest ponarejenega ključa od zaporja in je že odpiral vrata, ko je baš prišel jezar na svojem kontrolnem obhodu do njegove celice. Počakal je, da je odprl vrata, kakor je navalil nanj in ga z revolverjem ukrotil. Hincman so nato prepeljali v drugo celico in ga vkovali v verige, tako da mu je vsak beg onemogočen.

Grozdje

iz najlepših solunskih newyorških gor, katere namaka jezero (Lake Keuka) in katere je po kakovosti najslajše. Posiljate dobimo v deset tonah karab naravnost iz vinograde in predajali ga bomo na hoke in karo, kolikor kdo naroči. Informacije in cene daje —

FARMERS PRODUCE CO.
225 WYCKOFF AVENUE
BROOKLYN N. Y.

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

17

X.

Šabine dvigne roko proti nebu. — Delaj, — pravi, — delaj in upaj. Andre, kajti pri-segam ti pred Bogom, da bom tvoja žena, ali pa bom tvoja samica.

Tedaj pa jo prekine strašen glas, ki se razlega po hodniku.

— Tiho tukaj! — Njen glas je strašen, kot glas divje zveri.

Andre zbži; njegovo sree je lahko kot pero, kajti s seboj nese upanje.

Madame in nečakinja sta imeli dolg pogovor. Oči obeh so bile rdeče in otekale. Dva meseca zatem je madame de Chvanche umrla in je vse svoje veliko premoženje zapustila Sabini. Od premoženja dobiva dohodke dokler je neporočena, ko pa se poroči, ji pripade vse, "z dovoljenjem ali nedovoljenjem starišev." Ta točka je dovedla grofico de Mussidan, da je rekla: — Naše revno sree je nazadnje izgubilo pamet.

Toda madame ni izgubila pameti. Sabine in Andre sta poznala njeno dobro sree, ki jima je hotelo zdraviti pot in ju osrečiti.

Andre je v Parizu delal mnogo bolj kot prej. Tudi Sabine je prišla v Pariz in je bila bolj prosta kot na Mussidanu.

Njena edina spremljevalka je bila Modeste, ki ji je bila vdana, da bi šla za njo v smrt. Sabine je Andreju dovolila, da ji je pisal, slednjic je hodila k njemu v atelje, seveda jo je zvesto spremljevala Modeste. In nikdar noben vladar, kadar je obiskal svoje podanike ni vžival tolikega spoštovanja, kot Sabine, kadar je bila v Andrejevem ateljeju na obisku.

IX.

Sabine se je morala prepričati, da ji Andre poklanja vse spoštovanje predno se je odločila, da ga obišče. In ko je prišla prvič v njegov priprosti atelje, se ji je zdelo, da vdihava kadilo, ki je gorelo njej v čast. — Kdor jo je videl tako mirno, ne bi nikdar mislil, da je hodila najbolj nevarno pot, kakoršne je moglo biti krivo kako mlado dekle.

Klobuk izroči Moesti in pravi:

— Kakšna sem?

In ko jo umetnik pogleda z velikimi očmi, pravi:

— Mislim, da sem taka, kakoršna moram biti za sliko.

Sabina je bila lepa; toda primerjati jo z Rožo, kot je storil Paul, bi bilo zastonj.

Rozina lepota je bila taka, da je prevzela vsakogar, da jo je moral občudovati. Rose je priklenila sree k zemlji; Sabine ga je dvignila proti nebu.

— Kadar vas vidim, — pravi Andre, — izprevidim, da ne znam nič. Pred eno uro sem si rekel, slika je končana. Zdaj pa vidim, da še nisem ničesar naredil.

Andre odgrne zagrinjalo in njena slika se pokaže.

— Krasna je, — pravi Sabine.

— Podobna vam je, — pravi Andre, — toda ne morem na sliko zadesi vaše notranjosti. In to bom sedaj poskusil.

— Ne boste več poskušali.

— Zakaj ne?

— Ker je to moj zadnji obisk.

— Zadnji, — jeclja Andrej: — Kaj sem vam storil, da me takó kaznujete?

— Nikakor vas ne kaznujem, — odvrne Sabine, — hoteli ste imeti mojo sliko in privolila sem. Toda razumeli boste, da ni bilo prav, da sem hodila k vam; kaj si ljudje morejo misliti?

— Anre molči.

— Kaj vam bo slika, ker mora biti skrita? Delajte in napravite si ime, kajti od tega je odvisna najina bodočnost — poroka! Bodi slaven, sem vam rekla pred enim letom, potem stopi pred grofa de Mussidan in prosi za roko njegove hčere. Ako ne dovoli, — bom zapustila dom ob vaši rami!

— Mnogo naročil imam, mnogo denarja mi je obljubljenega, toda vsega ne morem narediti.

Kmalu nato se Sabine poslovi in Andreju se zdi, da je šla z njo polovica življenja.

Kadar je kdo vprašal Mascarota, kaj naj stori, da doseže svoj cilj, je imel navado reči:

— Delajte, gospod, delajte!

Mascarotova posredovalnica je bila splošno znana.

Sam sedi v svojem uradu in premišljuje:

— Poznam postave, pa se ne ravnam po njih. Vem, da po nekaterih točkah postave bi mogel dobiti več let zaporne kazni. — Paul bo poročil Flavijo in mogoče bo postala vojvodinja, kajti imela bo sto tisoč angleških funtov dohodkov na leto.

Mascarot vzame knjigo, kjer se nahajajo imena pa abecedni:

— Vi ste tukaj, — govori, — pa vi ste neumni, ker zaupate Mascarotu. Bogati ste, ponosno nosite glave, toda ponižani boste in še veseli boste, če boste smeli Mascarotu zavezati čevlje.

Njegov sluga Beaumarchef naznani Paula. — Sedaj? Rekel sem mu priti opoldne. Moralo se je nekaj važnega pripetiti!

Paul vstopi; bled z nepogladeno obleko, kot bi hodil celo noč. Sede na stol.

— Moje življenje je končano, — mrmra.

— Brez čustva sem — izgubljen!

Mascarot, kot dober poznavalec ljudi, ga tolaži.

— Bodite mirni; zaupajte mi vse in odprite sree. Kaj se je zgodilo?

— Rose me je zapustila!

Mascarot dvigne obe roki.

— In zato pravite, da je vaše življenje uničeno? — Ali ne veste, da si morete od bodočnosti še mnogo obetati?

— Rose sem ljubil. Pa to ni vse; obdolžen sem tudi nesramnega rop. In vam lahko zaupam. Včeraj sem šel od vas naravnost v hotel du Peron. V sobi najdem Rosino pismo, v katerem pravi, da me ne ljubi več in da naj nikdar ne poskušam, da bi je našel. Naveličala se je živeti v revščini z menoj in je sprejela bogastvo, ki ji je bilo ponudeno in dijamanti in kočije.

— In tem se čudite?! — pravi Mascarot.

— Kako se ne bi čudil, ker noč poprej ni mogla najti besed, s katerim mi je zagotavljala svojo ljubezen.

— Povejte mi o ropu!

— Ko sem prišel od vas, sem hotel plačati najemnino Loupiasu, ki me pa začuden pogleda in mi reče, da sem skupno z Rose okradel Monsieurja Tantine. Prejšnji večer je madame Loupias prosila Rose za posojilo; pa Rose ni imela denarja. Naslednji dan pa sem prišel v novi obleki in sem plačal dolgo-ve.

— Gotovo se je moralo zdeti ljudem vse to sumljivo.

— In da bo nesreča popolna, je šla Roza menjat bankovec za petsto frankov k trgovcu, ki naju dobro pozna, k nekemu Melusianu, in ta falot je nahujskal proti nama javno menje. Drznil se je celo trditi, da je bil pri njem policijski agent, ki mu je bilo naročeno aretirati naju.

NADALJEVANJE SLEDI.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

23

(Nadaljevanje.)

Med njegovimi stvarmi je poznala vse. S konci prstov je poskala primerno kravato. Njena roza obleka šumlja; njena vitka in vendar prijetno polna postava se pripogne proti njemu. Zadovoljno si pusti pod vratom zavezati kravato in pri tem gleda po strani na njene hitre prste.

— Ali ima mama obisk?
— Da! Gospica Majerjeva. Milostljiva gospa je rekla: — Moj sin bo takoj prišel.
— Zopet nekaj! Jaz grem ven. Hitro, Berta, moj suknjič!
Berta mu drži nasproti suknjič, toda mesto, da bi potisnil v rokav roko, jo vstigne v lice.
— Vi ste biser, Berta!
Berta se odmakne. — O!
— No, nikar takoj zameriti!
— Bolj! — in poredno se mu nasmeje; jamice na licih se ji poglabljajo.

Ali ni lepa? Tako sveža more priti samo z dežele. Z velikim zadovoljstvom jo opazuje.

— Povejte mi vendar Berta, kako je kaj z vašim fantom? Ali je zelo zaljubljen v vas, kaj?
— Nimam nikogar.

— E, e!
— Ne! — Zares se razjezi. — V resnici nimam nobenega. Da bi bila tako neumna! Mojega stanu so mi prenizki, boljšega, — žalostno se mu nasmeje, — pa ne dobim.

— Mogoče je vse, — ji pravi smeje in jo prime za podbradek. Njegovi pogledi se pasejo na njenem obrazu. — Samo če hočete.

— Pa ne maram!
— Tako! Da, mama ima prav, vi ste pravo zrelo vseh čednosti. — Pograbi klobuk, ji z desnico pomaga v pozdrav: — Mogoče kdaj pozneje! — Na pragu pa ji še naglo reče: — Pozdravite mammo!

— Toda milostljiva čaka!
— Žal mi je, pa moram iti! — Žvižgaje zapre vrata za seboj. Svoj obraz spaši za njim; seveda še tega je treba! Nato pa skoči k oknu in gleda za njim. S katero bo sedaj šel?

Naglih korakov gre čez ulico. Rjavi čevlji, svetla obleka, beli slamnik, rdeč nagelj v gumbnici! Mlada dekleta se ozirajo za njim. Neumne! Bertine ustnice se ježno zaokrožijo.

Ko se zopet obrne v sobo, prične pospravljati. Pri tem pa ni zamudila natančno pregledati predalov za njegovo perilo in predalčke v njegovi pisalni mizi. Zadnjič je našla nekaj najboljših bombonov, danes pa v svojo žalost ne najde ničesar, četudi je preobrnila vse njegove žepe. Zadovoljiti se je morala z nekaj kapljicami likerja, ki je ostal v majhni steklenici poleg skodeljice mladega gospoda.

Ko se je poskopila s kolinsko vodo in posegla v škaflo cigareet, odide z zadnjim radovednim pogledom iz sobe.

Leo Setnikar je srečal svoje dekle za deželnim dvorcem. Naglo in razgreta je prišla na mestu; hitela je iz trgovine, da ne bi bila prepoznana. Posrečilo se ji je, da je šla danes malo prej iz službe. Tedaj pa skozi žarečega obraza k Leonu, rekoče: — Leo, tukaj sem! — da jo mora opozoriti, da naj ne bo preglasna.

Hodeč poleg nje, jo opazuje. Kako lepa! Nikdar si tega ni mislil, da se zna Trudi tako napraviti. Marsikdo mu jo bo zavidal. Kako lepo se ji je prilagala sicer priprosta obleka. V vsej svoji zunanjosti je bila vitka in nad vse ljubka. In tako mlada!

Leo se namuza.

— No, Trudi, ali si vesela?
Izpod belega klobuka ga njene žareče oči ljubeznjivo pogledajo.

— Pa še kako!
— Ali hočeš še kaj jesti?

— Ne, hvala; sem popolnoma sita. Od veselja! Zdaj ne bi mogla ničesar jesti. Pozneje, pozneje!

Kako je bila Trudi razburjena! Nocoj jo je prvič peljal v gledališče. Sam ni vedel, zakaj si je izbral igro "Mladost". Po gledališču pa je hotel iti z njo na večerjo.

Prvičkrat bo tudi brez skrbi dalje ostala z doma. Stariši so z nekim društvom šli na izlet in bo že pozno, predno se vrnejo. Najbrže šele proti jutru. Lansko leto je bila z njimi tudi Trudi in so ob solnčnem vzhodu še zunaj pili kavo.

Mati je z Arturjem in Eli odšla že ob treh popoldne; vžiti je bilo treba vse veselje. Oče Režek pa je prišel za njimi proti večeru. Samo ob tem dnevu v letu je bila trgovina bolj zgodaj zaprta. Doma je ostala sama Greta.

Trudi se poredno smeje, ko pripoveduje svojemu Leonu, kako težko se je proti starišem odpovedala izletu.

— Materi sem morala mnogo prigovarjati. Pa nič zato. Zdaj morem s teboj dolgo ostati.

Reka ljubeznivosti jo je vlekla vedno bolj k njemu. Tako tesno je šla poleg njega, da se je njeno krilo pri vsakem koraku opletalo okoli njegovega kolena. Vedela je, da se na svetlem ni smela nasloniti na njegovo roko, toda nocoj v temi —!

Leo jo draži.

— Zakaj pa nisi tudi ti šla na izlet? Tam bi si tudi mogla koga dobiti.

— Kaj še! Ne govori tako!

— No, kaj pa je? Ako si razžaljena?

— Ne! — pravi, toda videži ji je bilo na obrazu, da je ozlovoljena.

Leo se smeje.

— Trudi, nikar se ne delaj, kot bi bila tako boječa.

Trudi se s čudnim pogledom ozre vanj. Sramežljivost je bila v tem pogledu, očitane in obenem vdanost.

— Kaj takega ne smeš govoriti, — pravi in povesi glavo. — Ne ti — ne danes!

Trudi vzdihne; ga tesneje prime in mu stisne roko. — Te imam tako rada!

— To je lepo! — Tako izpusti me! Zdaj pa, Trudi, pojdi z mano in se bova lepo zabavala.

Leo ni vedel, ali se je v resnici zabavala. V temnem sedežu v parterju je sedela tik njega in ga skrivaj držala za roko. Z velikimi očmi je zasledovala igro na odru; ušesa ji žare, toda njen obraz postaja vedno bolj blede.

Med odmorom jo pelje v restavracijo. Brez strahu je mogel biti, kajti njegovi prijatelji so večinoma odšli na počitnice; ako pa ga še kdo vidi, nič zato, saj je bilo zelo lepo dekle.

Jesti ni hotela, samo pila bi. Zelo je bila žejna, velik kozarec piva prime z obema rokama in ga v dušku izpije.

(Dalje prihajajo.)

Tudi Vi želite še enkrat videti domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane stane \$ 84.23

Za tja in nazaj preko Havre \$159.00

Od New Yorka do Trsta ..... \$ 90.00

Za tja in nazaj \$150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljani, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki vam nudijo vso postrežbo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ANDREW KOBAL, New York, N. Y.

AMERIŠKE POLITIČNE STRANKE

(Nadaljevanje.)

V Ameriki so ti nazori glede strank rasti z rastjo republike.

Močni so bili že davno pred civilno vojno. Stranki sta bili vedno dve in tako je okoli teh dveh strank nastala nekaka tradicija. Že pred stoletjem kdor ni bil pri stranki, ni nič štel. Amerikanci so s sumom gledali na njega. Tako močna je postala ta tradicija, da je veliko preprečila, da se tretja stranka ni mogla nikdar ustanoviti. Poleg tega so pristajali obstoječih dveh strank gledali na vsako pripadnost tretje stranke kot nekako nepoštenost.

Značilno je, da je najbolj zanimivo delo o ameriških političnih strankah napisal v dveh debelih knjigah Slovan Ostrogorski, (Democracy and the Organization of Parties). Stranka, pravi on, je postala kot nekaka cerkev, ki razkolništva ni dopustila in izključila vsakega, če se je le za las oddaljil od njenih dogem in obredov, čeprav je razkolnik imel le dobre namene za stranko in za izboljšanje njenih idealov.

Toda vprašanja, kako da so politične stranke v Ameriki postale tako močne, še nismo pojasnili. — Treba je pri tem upoštevati ustroj ameriške družbe. So pa tudi drugi, bolj vidni razlogi.

Ameriška ustava ne omenja političnih strank niti z besedico. In vendar so politične stranke zelo važen del ustave Unije, držav in državljanstva življenja sploh. Da so politične stranke tako rastle, je deloma pripisati njih ustroju. Politična stranka, njeno delo pri nominaciji, kampanji in volitvah nudi službe tisočim. Volitev v resnici ne vodi vlada ali njeno uradništvo, temveč poklicni politiki. Ti vodijo poslovanje strank in vodijo kampanje ter volitve.

Že sam ustroj ameriške federacije kliče po političnih strankah, ki je po močnih organizacijah, katere pomagajo, da se udeležijo volje volilcev. Kot znano, se zvezna vlada deli v zakonodajno in upravno oblast. Tako je tudi pri državnih vladah. Če stranka hoče, da se upošteva njeno stališče in delajo zakoni po njenih načelih, mora pri vseh teh vladah biti na krmlju. Kadar stranka hoče, da se uvede zakon za reguliranje meddržavne trgovine, mora imeti svoje zastopstvo in moč v Washingtonu; ako hoče dodatnih zakonov za reguliranje trgovine še po državah, mora biti na krmlju pri državnih vladah. Če stranka zavzema dosledno stališče za zvezno in državno politiko.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Štiri točke

\$2.—

Narodite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street

New York City

tiko, ki vsebuje vsa važna vprašanja dneva tičeča se železnice, gavarovanja, reguliranja trustov, brezposelnost itd., mora v zveznih in državnih zakonodajah vpeljati zakone, se pri tem popolnoma udeležiti, pa mora stranka imeti močno zastopstvo v zakonodajah.

V Ameriki delitev vladne oblasti med zakonodajo in upravo samo poveča moč političnih strank, kajti demokratična ali večinska vlada, kot se ta razume, mora nekako spajati to dvojno delo vlade. Politična stranka pomaga, da se delo koordinira. Često se seveda zgodi, da je državna uprava po politični stranki drugačna od zakonodaje. Zakonodaja je demokratska in sprejme zakone, katere mora izvrševati republikanska uprava, ki jim je hudo nasprotna.

Na Angleškem je v tem oziru lahko. Kabinet, ki izvršuje vladne posle, je tam izbran v zakonodaji; od večine in je od nje tudi odvisen. Z drugimi besedami, sta zakonodaja in uprava po političnem pripadništvu vedno ista in zato so delujeta.

Ker tega ni v Ameriki, veliko pomaga sistem strank. Stranka zagotovi, da so imenovani kandidati, ki so vsaj zmerom v soglasju drug z drugim in kateri — ako izvoljeni — lahko delajo dokaj složno v zakonodajnih in upravnih službah, katere so jim poverjene.

Poleg ustroja, ki jači stranko, v Ameriki veliko pomaga takozvani "spoils system", da sta stranki vedno močnejši in ne razpadata. Ta sistem, ki doloca, da službe gredo tistim, ki v volitvah zmaga, je bil najbolj dosledno vpeljen v demokracijo poslednjega predsednika Andrewa Jacksona Okoreli in nepravilni sistem, ki je povzročil veliko korupcije in bil veliko kriv za nesposobnost uradništva, je deloma odpravljen, odkar se vpeljavajo reforme državnih služb. Toda še danes je ogromno število političnih služb, tako pri zvezni, državni, kakor tudi pri okrajnih in občinskih vladah. Nešteto je teh služb in te so mnogim največja privilegija, da so v strankah delavni.

Stranka ima takozvano "mašino", katera razpiše nekaj davek na kandidate. Dejal sem že, da nihče ne more upati, da bo izvoljen, ne da bi ga imenovala politična stranka. Ko ga stranka imenuje, vpripori zanj volilno kampanjo in borbo ter mu pripravi pot, da je izvoljen. Zato pa stranke vzamejo prispevke od kandidatov, predno jih nominirajo, ko so kandidati in še po volitvah. Prispevki pa seveda morajo biti v soglasju z vrednostjo službe, katero kandidat z izvolitvijo dobi. Gotovo je tudi, da kandidati ne čakajo, da jih stranke opozorijo na njihovo dolžnost in obveznost, temveč kar sami prispevajo, ker se to tudi izplača.

Dalje dobijo stranke veliko denarne podpore pri vladnih podvzetjih. Ko se gradijo parki, šole, ceste, javne naprave vseh vrst, jim prinese precej dohodkov pogodba. Ameriški politični znanstvenik Beard, podrobno opisuje, kako se to zgodi. Zastopniki strank v zakonodajah in komisijah sprejmejo visoke ponudbe pod pogoji, da prebete gre v blaginjo njih stranke ali njih političnih voditeljev.

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslane jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

Kako nešteti so ti slučaji. Newyorški kapitol v Albany je državo stal 25 milijonov dolarjev. Ko so gradili kapitol v Harrisburgu, je bilo toliko korupcije in je toliko zlata šlo politikašem in njihovim stranki, da je to eno najbolj umazanih poglavij zgodovine države Pennsylvanije.

Še bolj važni kot ti politični pletni so za stranke prispevki od privatnih interesov. Dohodki od teh se porazdelijo med delavce in uradnike stranke. Skupno gredo v kampanjske sklade.

V tem oziru so najbolj važne prispevki trgovske družbe, zlasti zadnja desetletja, čeprav posamezniki države v več slučajih tako romaharstvo prepovedujejo. Znanost, da mora vsaka korporacija za svoj obstoj in poslovanje priti državo. Tej je podvržena tudi neprestanega reguliranja. Regulirajo pa istotako mestne uprave in tudi zvezna vlada se vtiče vmes. Včasih se v poslovanje trgovske družbe vmešajo kar vse tri imenovane oblasti. Vse to pa trgovsko družbo prisili, da mora uvesti varovanja za delavstvo, za zdravstvo itd.; vse polno naprav se zahteva, ki napravljajo trgovski družbi stroške. Družba pa hoče izbeči stroškom, če le more. Zato se zgodi, da na tisoče trgovskih družb kmalu pronajde, da je veliko cenejšje podkupiti politične "bosse", kot pa pustiti, da vlada sprejme zakone, kateri družbo stanejo.

Do kolike mere se stranke okoristijo od te vrste špekulacij, je nemogoče zapisati. Znanih pa je veliko slučajev, kjer se je to zgodilo. Še ni dolgo tega, ko je bilo z dokumenti dokazano, da so blagajne stranke napolnile s plačili za vladno protekcijo tistih, ki so kršili zakone.

Zato je razumljivo, da privatni interesi včasih prispevajo stranki denar zato, da preprečijo zakone, ki so namenjeni v ljudski blagor. In to se zgodi celo pod pritiskom in grožnjami voditeljev političnih strank. Trgovski družbi, ki stranki ne da odkupnine, se zagrozi, da bodo sprejeti zakoni, pod katerimi bo družba trpela. Zgodi se tudi, da trgovska družba prispeva v sklade obeh strank, samo da obdrži prijateljstvo in da se ji ni treba

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

8. OKTOBRA

11. Novembra — 9. Decembra

LAFAYETTE

15. Oktobra

ILE DE FRANCE

20. Oktobra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenke agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

zastopa

VSE LINIJE IN PARNIKE

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

1359 Second Ave., New York, N. Y.

Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

8. oktobra: Paris v Havre

12. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer

13. oktobra: Europa v Bremen

14. oktobra: VULCANIA v Trst

15. oktobra: Aquitania v Cherbourg

16. oktobra: Hamburg v Hamburg

17. oktobra: Rex v Genoa

18. oktobra: Majestic v Cherbourg

19. oktobra: Lafayette v Havre

20. oktobra: Conte di Savoia v Genoa

21. oktobra: Volendam v Boulogne sur Mer

22. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer

23. oktobra: Aquitania v Cherbourg

24. oktobra: Hamburg v Hamburg

25. oktobra: Rex v Genoa

26. oktobra: Majestic v Cherbourg

27. oktobra: Conte di Savoia v Genoa

28. oktobra: Volendam v Boulogne sur Mer

29. oktobra: Statendam v Boulogne sur Mer

30. oktobra: Aquitania v Cherbourg

31. oktobra: Hamburg v Hamburg

1. novembra: Rex v Genoa

2. novembra: Majestic v Cherbourg

3. novembra: Conte di Savoia v Genoa

4. novembra: Volendam v Boulogne sur Mer

5. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer

6. novembra: Aquitania v Cherbourg

7. novembra: Hamburg v Hamburg

8. novembra: Rex v Genoa

9. novembra: Majestic v Cherbourg

10. novembra: Conte di Savoia v Genoa

11. novembra: Volendam v Boulogne sur Mer

12. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer

13. novembra: Aquitania v Cherbourg

14. novembra: Hamburg v Hamburg

15. novembra: Rex v Genoa

16. novembra: Majestic v Cherbourg

17. novembra: Conte di Savoia v Genoa

18. novembra: Volendam v Boulogne sur Mer

19. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer

20. novembra: Aquitania v Cherbourg

21. novembra: Hamburg v Hamburg

22. novembra: Rex v Genoa

23. novembra: Majestic v Cherbourg

24. novembra: Conte di Savoia v Genoa

25. novembra: Volendam v Boulogne sur Mer

26. novembra: Statendam v Boulogne sur Mer

27. novembra: Aquitania v Cherbourg

28. novembra: Hamburg v Hamburg

29. novembra: Rex v Genoa

30. novembra: Majestic v Cherbourg

31. novembra: Conte di Savoia v Genoa

1. decembra: Volendam v Boulogne sur Mer

2. decembra: Statendam v Boulogne sur Mer

3. decembra: Aquitania v Cherbourg

4. decembra: Hamburg v Hamburg

5. decembra: Rex v Genoa

6. decembra: Majestic v Cherbourg

7. decembra: Conte di Savoia v Genoa

8. decembra: Volendam v Boulogne sur Mer

9. decembra: Statendam v Boulogne sur Mer

10. decembra: Aquitania v Cherbourg

11. decembra: Hamburg v Hamburg

12. decembra: Rex v Genoa

13. decembra: Majestic v Cherbourg

14. decembra: Conte di Savoia v Genoa

15. decembra: Volendam v Boulogne sur Mer